

זהר הקדוש

עם ביאור הפטר והפסוק

פרשת בהעלותך • מעלת המנורה על המזבח

שלוש לכל צד. לכן היה תיקון המלכות, כפי ערכה עם התחתונים, על ידי שנים עשר נשיאי השבטים שהם כנגד מחנות השכינה המקבלים ממנה.

מאידך המלכות שבבחינת המנורה מתקנת רק על ידי אהרן שהוא סוד החדש. אולם **מנרתא אתמני בשבעה בוצינין** - המנורה נמנית בשבעה נרות, כלומר המנורה רומזת למלכות בבחינה שהיא מתייחסת לספירות העליונות, ולכן יש למנורה שבעה נרות כי בבחינה זו נמנית המלכות עם המידות העליונות מחסד עד יסוד. ולכן תיקונה הוא **לאדלקא על ידא דכנהא** - להדליק אותה על ידו של הכהן, כי הכהן הוא בבחינת מידת החדש שהוא הספירה הראשונה מן המידות המאירות למלכות, אשר על ידו נמשך אור כל שאר הספירות למלכות. **וכלא פגוונא דלעילא** - והכל היה כמו שהוא למעלה. ולכן אמר הכתוב (במדבר ח ב) **דבר אל אהרן ואמר אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות**, לאמר, כי רק על ידי אהרן יאירו שבעת הנרות, שהם הספירות העליונות המאירות במלכות, כיון שהתיקון של המנורה גבוה מן התיקון של המזבח ואינו שייך לכל ישראל.

ומפרש הכתוב מעלה נוספת שיש למנורה על פני המזבח.

ומוסיף הכתוב לפרש עוד מעלת המנורה על המזבח, ואומר (שם פסוק ד) **וזה מעשה המנורה מקשה זקב עד זקבה עד פרחיה מקשה הוא**, פפוחה אשר הראה ה' את משה פן עשה את המנורה, כלומר, **ומנרתא על את קיימא ובניסא אתעבידת** - והמנורה על אות היתה קיימת, כי היא נעשתה מאליה על ידי נס. **והא אוקמוה פועבדא דמנרתא** - והרי כבר העמידוהו במעשה המנורה (זוהר ח"ב רע"א מהימנא תרומה קנח). הטעם שהמנורה נעשתה מאליה.

לאחר שהתבאר שרש ענין המנורה, יבאר ענין המזבח הפנימי ושייכותו למנורה.

ומדבחה פנימאה - ומזבח הפנימי, שהוא כנגד הבינה, **ומנרתא** - והמנורה, שהיא כנגד המלכות, **קיימי פחדא לחדוותא דכלא** - עומדים יחד לשמחת הכל, כלומר, המזבח הפנימי והמנורה היו עומדים יחד בהיכל כדי שתשפיע הבינה תמיד למלכות, כדי לשמח את המלכות ואת התחתונים המקבלים ממנה. ומביא ראיה, **דכתיב** (משלי כו ט) **שמן וקטורת ישמח לב**, ומשמעו, המלכות שהיא המנורה שיש בה 'שמן', והבינה שהיא המזבח הפנימי שמקטרים עליו 'קטורת', 'ישמח לב' שהוא המלכות שהיא בחינת לב.

ומבאר כי השפעת המזבח הפנימי שהיא הבינה למלכות, היא גם לעומת המזבח החיצון. ומפרש עוד, **ואוקימנא** - והרי העמדנו כבר שהמזבח הפנימי הוא כנגד הבינה המשפעת למלכות. **דתרי מדבחון הוו** - שני מזבחות היו, **חד פנימאה דכלא** - מזבח אחד היה פנימי מכולם, והוא מזבח הקטורת, **והאי קיימא לחדוותא** - וזה היה עומד לעורר שמחה, כי הוא כנגד הבינה שהיא שורש השמחה. **וחד לב** - ומזבח אחד היה בחוץ, שהוא מזבח החיצון, שהוא עומד **לקרבא קרבנין** - להקריב עליו קרבנות, כי הוא כנגד המלכות המקרבת קרבנות. **ומהאי פנימאה** - ומן המזבח הפנימי, שהוא הבינה, **נפיק להאי דלבר** - יוצא שפע למזבח החיצון, שהוא המלכות.

במאמר זה יבואר פנימיות ענין קרבנות הנשיאים בחנוכת המזבח, שהיו באים לתיקון המלכות. ויבאר כי גם העלאת נרות המנורה על ידי אהרן היתה באה לתיקון המלכות, אך עבודתו היתה בבחינה אחרת הנעלית יותר מעבודת הנשיאים. ויבאר עוד ענין המזבח הפנימי והקטורת, שהוא בא כאחד עם המנורה והעלאת נרותיה. ואגב יבאר גם ענין הקטורת המבטלת את המגיפה.

רבי אלעזר אמר, האי פרשתא - פרשה זו של מעשה המנורה והעלאת נרותיה (במדבר ח א-ד), **הא אתמר** - הרי כבר נאמר בתורה **עובדא דמנרתא** - מעשה המנורה ותבניתה **ותקונתא** - ותיקוניה, שהם יריכה גביעיה כפתוריה ופרחיה בפרשת תרומה (שמות כה לא-לח), **וכל מה דבה** - שיש בה, דהיינו מעשה ההדלקה, כבר התבארו בפרשת תצוה (שם כז כא). ואם כן קשה, **אמאי** - למה חוזר וכותב **הכא** - כאן **זמנא אחרא** - פעם אחרת.

ומתר, כי הכתוב בא לפרש כי התיקון שנעשה על ידי אהרן בהדלקת המנורה, היה גדול מן התיקון שנעשה על ידי הנשיאים בחנוכת המזבח.

ומשיב, **אלא, פיו דנשיאים קריבו לעילא קורבנא דמדבחה** - לאחר שהנשיאים הקריבו למעלה את קרבן המלכות, על ידי קרבנם בחנוכת המזבח שהוא כנגד המלכות, **וכל תקונא דאתחזי ליה** - וכן הקריבו את כל התיקונים הראויים לו, על ידי כלי השרת שהקריבו עם הקרבן, אשר בכל זה תיקנו את המלכות. אחר כך **אתא קרא ואשתעי עובדא דמנרתא** - בא הפסוק ומספר את מעשה המנורה, **דהיא תקונא על ידא דאהרן** - שהוא תיקון המלכות שנעשה על ידי אהרן. **דהא לעילא** - שהרי למעלה, **מנרתא** - המנורה שהיא כנגד המלכות בבחינה אחרת כפי שיבאר להלן, **וכל בוצינין (ס"א תקונין) דילה** - וכל נרותיה שהם הספירות מחסד עד יסוד המאירות במלכות, **על ידא דאהרן נהרין כלא** - על ידי אהרן מאירים הכל, כפי שהולך ומבאר הטעם. לכן הזכיר שוב את מעשה המנורה והעלאת נרותיה סמוך לקרבנות הנשיאים, להראות שתיקונו של אהרן הוא גדול יותר מן התיקון של כל הנשיאים.

והולך ומבאר בפרטות כי המלכות שבבחינת המזבח נתקנה על ידי השבטים כפי שורשם למעלה.

תא חזי - בא ראה, **מדבחה** - המזבח החיצון שהוא כנגד המלכות לפי ערכה עם התחתונים המקבלים ממנה, **תריסר נשיאין הוו לחנכא ליה ולאדלקנא ליה** - שנים עשר נשיאי השבטים היו צריכים לחנוך ולתקנו. ומבאר הטעם, **והא אוקמוה** - והרי ביארו סוד ענין סדר חניית השבטים במדבר (לעיל במדבר קיח), כי **תריסר אינון שבטין לארבע סטרין** - שנים עשר שבטים הם שהיו חונים במדבר מסביב לארבע רוחות המשכן, לכל רוח שלושה שבטים, באופן שהיו **ארבע דגלים** לארבע רוחות המשכן כי שלושת השבטים שבכל צד היו תחת דגל אחד, **וכלהו תריסר** - וכל השבטים יחדיו הם שנים עשר. וסוד הענין, **וכלא פגוונא דלעילא** - והכל היה כמו שהוא למעלה. כי שנים עשר השבטים שסביב המשכן שהוא כנגד השכינה, הם כנגד שנים עשר המלאכים הנושאים את מרכבת המלכות, העומדים סביב לארבע רוחותיה

וְחִדּוֹתָא וְחִידוֹ - והשמחה והחדוה, וְקִשּׁוּרָא דְנִהִירוֹ - וקשר האור שהוא בחכמה, הכל בא מִהֵהוּא פְּנִימָא - מהמזבח הפנימי שהוא הבינה, דְּכָל חִידוֹ בִּיה קִימָא - שכל השמחות נמצאות בה, כי הבינה היא שורש השמחה. לכן, וְכַד הָאִי - וכאשר הבינה, אֲתַעֵר - מתעורר ומשפיע שמחה, אִזִּי כָּל דִּינָא אֶסְתַּלַּק מֵהָאִי, וְלֹא יָכִיל לְמַעְבַּד דִּינָא - כל הדינים מסתלקים ממזבח החיצון שהוא המלכות ואינו יכול לעשות דין.

ומבאר כי אור הבינה נמשך למלכות על ידי הקטורת.

וּבְגִין כֶּךָ קִטְרֵת קִימָא לְבַטְלָא מוֹתָנָא - ומשום כך הקטורת הממשכת את אור הבינה עומדת לעצור את המגיפה. ומבאר איך נמשך אור הבינה על ידי הקטורת, וְעַל דָּא - ועל כן הוא נמשך על ידי הקטורת, כי 'קִטְרֵת' הוא מלשון קשר, כי קִשּׁוּרוֹ הוּא דְכָלָא - שהוא מקשר את כל הספירות מבינה עד מלכות, ועל ידי שמחת הבינה נמתקים דיני המלכות. וְדָא אֲתַקְרִיב בְּהֵוּא פְּנִימָא - והקטורת מוקטרת על מזבח הפנימי שהוא כנגד הבינה, ובכך נמשך אור הבינה למלכות על ידי הקטורת.

זְכָאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֵתִי - אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא, עֲלִיָּהוּ כְּתִיב - עליהם כתוב (ישעיה מט ג) 'וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי לִי עֲבָדִי אֲתָה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֲתַפְּאֵר'.

על פי מה שהתבאר כי הבינה קשורה עם המלכות, יבואר הטעם שהקטורת מוקטרת בעת הדלקת המנורה.

וּמֵאֵן דְּחָמִי וְיִסְתַּכַּל - ומי שיראה ויסתכל בראיית השכל, בענין המזבח הפנימי והמנורה שהיו עומדים יחד כדי שיבא תמיד שפע הבינה למלכות,

יִנְדַּע חֻכְמָתָא עֲלָאָה - יידע את החכמה עליונה, שהוא רָאָה דְּמִלָּה - סוד הענין של שם "הו"י, שהוא שם המלכות, ושל שם "הו"י" בניקוד אלה"ם, שהוא שם הבינה, שלעולם כתובים שמות אלו יחד במקרא, להורות על קשר הבינה והמלכות. וְעַל דָּא - ועל כן, לֹא אֲתַקְרִיב קִטְרֵתָא - לא היתה נקרכת הקטורת על המזבח הפנימי, אֲלָא בְּשַׁעֲתָא דְשִׁמּוֹן אֶשְׁתַּכַּח - אלא בזמן שהשמן היה מצוי, כלומר, בעת שהדליקו את המנורה. להורות על קשר הבינה עם המלכות.

כיון שביאר את ענין הקטורת, מבאר את הענין שהיא עוצרת את המגיפה.

ממשיך רבי אלעזר ואומר, אֶשְׁכַּחנָא בְּסִפְרָא דְשַׁלְמָה מִלְכָּא - מצאתי בספרו של שלמה המלך, קִטְרֵת הוּא בָּאָה לְחִדּוֹה וּלְסַלְקָא מוֹתָנָא - לעורר שמחה ולעצור את המגיפה. ושואל, מֵאִי טַעְמָא - מה הטעם שהקטורת עוצרת את המגיפה. ומשיב, בְּגִין דִּינָא מֵהָאִי דְלִכְר אֶשְׁתַּכַּח - כיון שהדינים מן המזבח החיצון הם באים, כלומר מן המלכות שהיא בחינת דין. מאידך

וּמֵאֵן דְּחָמִי וְיִסְתַּכַּל, יִנְדַּע חֻכְמָתָא עֲלָאָה, רָאָה דְּמִלָּה אֲדִנָּה, יְהו"ה. וְעַל דָּא, לֹא אֲתַקְרִיב

קִטְרֵתָא, אֲלָא בְּשַׁעֲתָא דְשִׁמּוֹן אֶשְׁתַּכַּח.

אֶשְׁכַּחנָא בְּסִפְרָא דְשַׁלְמָה מִלְכָּא, קִטְרֵת הוּא לְחִדּוֹה וּלְסַלְקָא מוֹתָנָא. מֵאִי טַעְמָא.

בְּגִין דִּינָא מֵהָאִי דְלִכְר אֶשְׁתַּכַּח. וְחִדּוֹתָא וְחִידוֹ, וְקִשּׁוּרָא דְנִהִירוֹ, מִהֵהוּא פְּנִימָאָה, דְּכָל חִידוֹ בִּיה קִימָא. וְכַד הָאִי אֲתַעֵר, כָּל דִּינָא אֶסְתַּלַּק מֵהָאִי,

וְלֹא יָכִיל לְמַעְבַּד דִּינָא.

וּבְגִין כֶּךָ קִטְרֵת קִימָא לְבַטְלָא מוֹתָנָא. וְעַל דָּא, 'קִטְרֵת' קִשּׁוּרוֹ הוּא דְכָלָא, וְדָא אֲתַקְרִיב

בְּהֵוּא פְּנִימָאָה.

וּכְאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֵתִי, עֲלִיָּהוּ כְּתִיב (ישעיה מט ג) 'וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי

אֲתָה יִשְׂרָאֵל' וְגו'.

נפשי צמאה
לדעת

כל רז סודך

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד"
ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

גדולי הצדיקים שליט"א מעידים: ביאור נפלא כזה טרם בא לעולם

